

Zbor članov DBL 2020, kratko poročilo (10. marec 2020)

Trubarjeva hiša literature

V torek, 10. marca 2020, ob 15.30 je v Trubarjevi hiši literature v Ljubljani potekal letni Zbor članov Društva bibliotekarjev Ljubljana, ki je bil letos žal zaznamovan z nizko udeležbo zaradi situacije z razglašeno epidemijo. Kratki otvoritvi zbora članov in potrditvi dnevnega reda je sledila izvolitev delovnega predsedstva zbora članov in izvolitev verifikacijske komisije. Predsednica DBL mag. Ana Zdravje in blagajničarka mag. Maja Peteh sta predstavili Finančno in programsko poročilo DBL za leto 2019 ter Finančni in programski načrt DBL za obdobje 2020–2021. Oba dokumenta sta šla na glasovanje in sta bila s strani prisotnih članov potrjena. Zapisnik zbora članov, Poročilo o delu za leto 2019 in Program dela za leto 2020–2021 bodo objavljeni (obveščeni boste preko Novičnika DBL) in si jih boste lahko ogledali na spletni strani ([Načrti in poročila](#)). Srečanje se je zaključilo s kratko predstavitvijo Trubarjeve hiše literature, ki jo je pripravil vodja THL Rok Dežman.

Ob tej priložnosti smo članico DBL, Mileno Bon (NUK), ki je članica Delovne skupine za pregled in dopolnitev [Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–2030](#) (NSRBP), zaprosili za njeno predstavitev.

Leta 2006 je nastala prva verzija strategije za razvoj bralne pismenosti. Leta 2015 pa se je oblikovala nova delovna skupina pri Ministrstvu za znanost, šolstvo in šport. Delovno skupino za pregled in dopolnitev NSRBP je vodila strokovnjakinja s področja psihologije branja in pismenosti dr. Sonja Pečjak iz Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Vlada RS je to strategijo sprejela na seji 19. decembra 2019. S tem strateškim dokumentom je tako prevzela svoj del odgovornosti za razvoj oz. dvig ravni bralne pismenosti in izboljšanje bralne kulture prebivalcev in prebivalk Slovenije.

Branje mora biti cenjeno na nivoju družbe

Namen strategije je promovirati bralno pismenost in bralno kulturo v Sloveniji ter to izpeljati tako, da se bodo spretnosti bralne pismenosti razvijale v različnih življenjskih obdobjih in za stalen razvoj družbe. Strategija je razdeljena na cilje, načela in ravni.

Cilji in ravni pa so razdeljeni na starostna obdobja. V obdobju 0–6 sta družina in knjižnica vitalnega pomena. Raziskave namreč kažejo, da če so otrokom starši brali, so bili takšni otroci vedno v prednosti v primerjavi s tistimi otroci, ki jim starši nikoli niso brali. Te priložnosti kasneje v življenju ni mogoče nadoknaditi. Na visokošolski ravni poteka nadgradnja vsega naučenega od osnovne preko srednje šole. Temu sledi vseživljenjsko učenje, saj diploma ni več dovolj za učinkovito delovanje, lahko pa pride tudi do večkratne menjave poklica. Bralno opismenjevanje je del vseživljenjskega izobraževanja in najtežje je razvijati ravno bralno pismenost odraslih. Vizija strategije je raven bralne pismenosti približati posamezniku za njegov optimalni razvoj.

Bralna pismenost odraslih je raziskovalno področje, h kateremu je potrebno šele pristopiti in ga razvijati. Pomemben mejnik v raziskovanju bralne pismenosti so bile mednarodne raziskave PIRLS, PISA in [PIAAC](#), katerih nadaljevanje je nacionalni projekt [Razvoj kompetenc odraslih 2016–2022](#), ki ima za cilj »*izboljšanje kompetenc manj vključenih v vseživljenjsko učenje kot tudi na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji na sploh*«.

Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–2030 predlaga naslednjo opredelitev: »*Bralna pismenost je stalno razvijajoča se zmožnost posameznika in posameznice za razumevanje, kritično vrednotenje in uporabo pisnih informacij. Ta zmožnost vključuje razvite bralne veščine, (kritično) razumevanje prebranega in bralno kulturo (pojmovanje branja kot vrednote in motiviranost za branje). Zato je temelj vseh drugih pismenosti in je ključna za razvijanje posameznikovih in posamezničinih sposobnosti ter njuno uspešno sodelovanje v družbi*«. Cilji razvoja bralne pismenosti in kulture se morajo osredotočati tudi na etične skupine, tujce in migrante. Pri tem je Milena Bon poudarila, da je potrebno gojiti visoka pričakovanja dviga ravni pri vseh starostnih skupinah.

Strategiji sledi akcijski načrt in implementacija

Kot je pojasnila Bonova, mora strategiji slediti priprava akcijskega načrta. Spodbuda velja knjižnicam različnih vrst, da strategijo čimprej vključijo v svoje delovne načrte. Pozvala je vse knjižničarje, da strategijo preučijo in jo implementirajo v svoje delo. Plan

je, da bi za posamezne ciljne skupine ter na posameznih stopnjah naredili program izobraževanja in usposabljanje kadrov za razvijanje bralne pismenosti in kulture (mentorji branja, knjižničarji, profesorji), ter da bi oblikovali mrežo izvajalcev in dostopnosti virov. Vse to s seboj potegne finančna sredstva. Opozorila nas je še na portal [Družinska pismenost](#), projekt [Nacionalni mesec skupnega branja](#) in jesenski posvet o bralni kulturi in pismenosti.

Odgovornost knjižničarjev je, da aktivno sodelujemo pri tovrstnih projektih in pripravljamo dejavnosti, ki ozaveščajo o pomenu bralne kulture ter dvigujejo bralno pismenost v Sloveniji. Strategija, sprejeta s strani Vlade RS, je tako pomemben dokument, s katerim bomo lahko utemeljevali svoje projekte in morda učinkoviteje izvajali knjižničarsko dejavnost.

Pripravili: mag. Andreja Grčar in Ana Češarek